

ספריות בבתי הספר בחינוך המיוחד / רות דוד

היום ברורה לכולם חשיבותה, מרכזיותה ותפקידיה הרבים של ספריית בית-הספר. יחד עם ההכרה בכך, מוקצים יותר משאבים לספרייה, האנשים העובדים בה נדרשים ליותר ידע והשתלמויות מקצועיות (בספרנות) וכו'.

אולם לא כך הדבר בבית-הספר בחינוך המיוחד. דווקא שם, במקום בו תפקיד הספרייה גדול לעין שעוד, מתפקדה בחינוך הרגיל. במקום בו ה – "לקוחות הפוטנציאליים" הם תלמידים הזקוקים ל**יותר עזרה ולהתאמת חומרי ואביזרי הלימוד**. במקום שההכנה לחיים היא כה קריטית, דווקא שם, נוטלת הספרייה תפקיד מאוד שולי, בחיי בית הספר.

מן המחקר שערכנו עולה, שככל שבית הספר קטן יותר, בספרייתו פחות ספרים ונערכות בו פחות פעולות העשרה (כמו: שעת סיפור, פעילות ביבליותראפית או הדרכה בנושא מחשבים). כמו כן מסתבר שספרנים ספורים בלבד, מועסקים בבתי ספר אלו ושרוב מנהלי הספריות הינם מורים חסרי הכשרה מקצועית בתחום הספרנות. זאת כנראה, בשל חוסר מודעות והבנה לחשיבותו ולתרומתו האפשרית של ספרן בספריית בית-הספר המיוחד.

הספריות מיועדות ברובם, לשימושם של תלמידים ומורים.

לא נמצא כל קשר בין סוג הנכות לגודל הספרייה, לתוכנה ולפעילויות שהיא מציעה לקהל "לקוחותיה".

עצם קיומה של ספרייה בבית ספר או אי קיומה, המצאותם של ספרים אלו או אחרים, אמצעים אור-קוליים או מחשבים אינו קשרו בהכרח לצרכים חינוכיים, **אלא לסיבות תקציביות ולחוסר מודעות**. יחד עם זאת, משיבי השאלון הביעו ברובם, נכונות להרחבתה של ספריית בית הספר ולקבלת יעוץ אקדמי בנושא.

היום ניתן להתאים טכנולוגיה לאנשים/ילדים עם מוגבלויות, דבר אשר יעניק להם יותר עצמאות וספוק עצמי ובנוסף, יגשר בחלקו על מוגבלותם ויקרבם להישגי בני גילם.

בזמנים אלו, בעקבות ההתפתחות הטכנולוגית הרבה והתמיכה הנפשית באמצעות הביבליותרפיה יכולה הספרייה, בבית-הספר המיוחד, לקחת חלק פעיל יותר בהיענות לצורכי הילד החרים, משפחתו ומחנכיו. בהמשך העבודה נציע "מודל לספרייה / מרכז משאבים בבית הספר המיוחד, ספרייה אשר תהווה, בדיוק כפי שהיא אמורה להוות – בחינוך הרגיל, את **לב** בית הספר.

אולם בנוסף לכך הספרייה / מרכז משאבים זה, תפקידים נוספים, ייחודיים לו. המקום יתפקד כמרכז

מקצועי אשר ירכז אינפורמציה מקצועית / מדעית בתחום הנכות ממנה סובלים ילדי בית הספר, אך גם מידע רפואי עממי יותר – אשר יתאים לרמת ההורים, בני משפחה אחרים וחלק מאנשי הצוות המטפלים בילדים. המקום ירכז עזרי לימוד מתאימים (לנכות), אמצעי המחשה שונים, חומר ספרותי מתאים או מותאם, משחקים מיוחדים להשאלה ועוד ועוד. השתלמויות מקצועיות יועברו במקום תוך כדי בדגמה, הסברים ושימוש בחומרים הנמצאים בספרייה.

כל זאת לצד קיום השתלמויות וקירוב בילדים הפגועים ובני משפחותיהם לנושא ולתמיכה וסיוע להם בהתמודדות היומיומית.

מס' המיון בספרייה :

E027.822 דוד.ספ תשנ"ז

מס' מערכת בספרייה :

1151407